

COLLECTION

Innovation, integration and modern
problems in the scientific activities of young
researchers and students: theory and
practice

www.d-pressa.com

31
MARCH

Jizzakh, Uzbekistan

MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND INNOVATION OF
THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

JIZZAKH BRANCH OF THE NATIONAL UNIVERSITY OF UZBEKISTAN
NAMED AFTER MIRZO ULUGBEK

SCIENTIFIC JOURNAL OF SCIENCE TECHNOLOGY & DIGITAL FINANCE
JOURNAL OF INTERNATIONAL SCIENCE NETWORKS

Innovation, integration and modern problems in the scientific activities of young
researchers and students: theory and practice collection of materials of the
international scientific and practical conference on the topic

(March 31, 2026)

Jizzakh-2026

Innovation, integration and modern problems in the scientific activities of young researchers and students: theory and practice – Jizzakh: Department of economics and tourism of Jizzakh branch of the national university of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek, March 31, 2026, 790 pp.

Editors in charge: Ass.prof. Soy M.P.

In the collection of materials of the conference, the role and role of Science, Education and production in the era of globalization, the pressing problems of the issues of interaction of these processes, feedback on their solutions were presented by mature specialists of the field.

In addition, research on the scientific and practical topic, carried out in the economics, Exact Sciences, Natural Sciences and socio-humanities during the globalization period, information is presented in the scientific and practical fields, which includes the latest innovative technologies in the fields of production.

It can be argued that this collection is one of the specific intersections of current thoughts and innovative ideas of the world of science. This scientific and practical conference was actively attended by professors and scientific researchers engaged in scientific research in Uzbekistan and foreign countries. In increasing the position of the scientific and practical conference, the professors and teachers of domestic and foreign higher educational institutions made a significant contribution.

Professors and teachers of foreign higher educational institutions who actively participated in the work of the conference made a worthy contribution to the high level of interaction with scientists of our country. The processes of international cooperation with foreign countries and exchange with them in the field of Science in the era of globalization have a positive effect on the development of Higher Education, the fields of Science and production. The materials of this conference are special in that they include a wide range of research, from theoretical developments to practical solutions, demonstrating the diversity of approaches and directions in this area.

In conclusion, it should be noted that this scientific and practical conference will be a very useful collection for everyone who is interested in modern research in the fields of further development of Higher Education, Science, Education and production in the era of globalization. The authors are responsible for the content and quality of the articles and abstracts included in the collection.

O‘ZBEKISTONDA E-COMMERCE RIVOJLANISHI

Qulmurodov Farid Rafiq o‘g‘li

Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy Universiteti Jizzax filiali

Psixalogiya fakulteti Iqtisodiyot yo‘nalishi 2-kurs talabasi

Ilmiy rahbar: Saloxitdinov Sherzod

Email: khulmurodovfaridkhan@gmail.com

Annotatsiya: O‘zbekistonda elektron tijorat (e-commerce) tizimining rivojlanish jarayonlari, uning milliy iqtisodiyotdagi o‘rni va ahamiyati yoritiladi. Raqamli texnologiyalar, internet infratuzilmasi hamda onlayn to‘lov tizimlarining rivojlanishi natijasida elektron savdo hajmi tobora ortib bormoqda. Shuningdek, maqolada elektron tijoratni rivojlantirish omillari, mavjud muammolar va kelajak istiqbollari tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: elektron tijorat, e-commerce, raqamli iqtisodiyot, onlayn savdo, internet texnologiyalari, to‘lov tizimlari, elektron savdo bozori, iqtisodiy rivojlanish.

So‘nggi yillarda dunyo iqtisodiyotida raqamli texnologiyalarning rivojlanishi natijasida elektron tijorat (e-commerce) jadal sur‘atlar bilan rivojlanib bormoqda. Elektron tijorat — bu internet orqali tovar va xizmatlarni sotish va xarid qilish jarayoni bo‘lib, u savdo faoliyatining zamonaviy shakli hisoblanadi. Hozirgi kunda elektron savdo nafaqat rivojlangan davlatlarda, balki rivojlanayotgan mamlakatlarda ham iqtisodiy rivojlanishning muhim omillaridan biri sifatida e‘tirof etilmoqda. O‘zbekistonda ham raqamli iqtisodiyotga o‘tish jarayonlari natijasida elektron tijorat sohasi bosqichma-bosqich rivojlanib bormoqda.²²

O‘zbekistonda elektron tijoratning rivojlanishiga bir qator omillar ta’sir ko‘rsatmoqda. Avvalo, internet infratuzilmasining kengayishi va mobil internetdan foydalanish darajasining oshishi aholi uchun onlayn savdo xizmatlaridan foydalanish imkoniyatini kengaytirdi. Shuningdek, raqamli texnologiyalarning rivojlanishi, mobil ilovalar va elektron to‘lov tizimlarining paydo bo‘lishi elektron savdo jarayonlarini yanada qulay va tezkor amalga oshirishga yordam bermoqda. Bugungi kunda Payme, Click, Uzum Bank, Apelsin kabi elektron to‘lov tizimlari aholiga onlayn savdo jarayonlarini osonlashtirib bermoqda.

Elektron tijoratning rivojlanishida onlayn savdo platformalarining o‘rni ham muhim ahamiyatga ega. Hozirgi kunda Uzum Market, ZoodMall, Asaxiy.uz kabi internet do‘konlari mamlakatda elektron savdo bozorining kengayishiga xizmat qilmoqda. Ushbu platformalar orqali iste’molchilar turli xil tovarlarni masofadan turib xarid qilish imkoniyatiga ega bo‘lib, bu esa savdo jarayonlarining samaradorligini oshirmoqda. Bundan tashqari, elektron tijorat kichik va o‘rta biznes

²² O‘zbekiston Respublikasining “Elektron tijorat to‘g‘risida”gi qonuni.

subyektlari uchun ham yangi imkoniyatlar yaratib, o'z mahsulotlarini kengroq bozorga taklif qilish imkonini bermoqda.

Shu bilan birga, elektron tijoratning rivojlanishida logistika xizmatlari va yetkazib berish tizimlari ham muhim rol o'ynaydi. Tovarlarini tez va sifatli yetkazib berish elektron savdoning samaradorligini oshiradi. O'zbekistonda pochta va kuryerlik xizmatlarining rivojlanishi ham elektron savdoning kengayishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, so'nggi yillarda kuryerlik xizmatlari, omborxonalar tizimlari va logistika markazlarining rivojlanishi elektron savdo infratuzilmasini mustahkamlashga yordam bermoqda.²³

Biroq, elektron tijorat sohasida hali ham ayrim muammolar mavjud. Jumladan, internet qamrovining ayrim hududlarda yetarli darajada rivojlanmaganligi, logistika tizimining to'liq shakllanmaganligi, ayrim iste'molchilarda onlayn savdoga bo'lgan ishonchning pastligi kabi muammolar elektron tijorat rivojlanishiga to'sqinlik qilmoqda. Shuningdek, axborot xavfsizligi, shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish va elektron to'lovlarning xavfsizligini ta'minlash masalalari ham dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Kelajakda O'zbekistonda elektron tijoratni yanada rivojlantirish uchun internet infratuzilmasini kengaytirish, logistika xizmatlarini takomillashtirish, elektron to'lov tizimlarini yanada rivojlantirish hamda aholining raqamli savodxonligini oshirish muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, davlat tomonidan elektron tijoratni qo'llab-quvvatlash, tadbirkorlar uchun qulay sharoitlar yaratish va zamonaviy texnologiyalarni joriy etish orqali ushbu sohaning rivojlanishini yanada tezlashtirish mumkin.

Elektron tijorat O'zbekiston iqtisodiyotining muhim yo'nalishlaridan biriga aylanib bormoqda. Uning rivojlanishi savdo jarayonlarini soddalashtirish, tadbirkorlik faoliyatini kengaytirish hamda iqtisodiy o'sishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Shuning uchun elektron tijoratni rivojlantirish mamlakat iqtisodiy taraqqiyotining muhim omillaridan biri hisoblanadi.

O'zbekistonda elektron tijorat bozori so'nggi yillarda sezilarli darajada o'sib bormoqda. Ayniqsa 2020-yildan keyin raqamli xizmatlar va onlayn savdoga bo'lgan talab keskin oshdi. Bu jarayon pandemiya davrida aholining masofaviy xizmatlardan keng foydalanishi bilan yanada tezlashdi. Natijada ko'plab savdo korxonalari an'anaviy savdo shakllari bilan bir qatorda onlayn savdo platformalarini ham rivojlantira boshladi.²⁴

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekistonda internet foydalanuvchilari soni 30 milliondan ortiqni tashkil etmoqda. Bu esa elektron tijorat bozorining kengayishi uchun katta imkoniyat yaratmoqda. Onlayn savdo hajmi yildan-yilga oshib borayotganligi ham ushbu sohaning iqtisodiyotdagi ahamiyati ortib borayotganini

²³ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni "2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risida".

²⁴ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son Farmoni "Raqamli O'zbekiston - 2030" strategiyasi to'g'risida.

ko'rsatadi. Elektron savdo orqali mahsulotlarni sotish nafaqat ichki bozorda, balki xalqaro savdo aloqalarini ham rivojlantirish imkonini bermoqda.²⁵

Elektron tijoratning rivojlanishi kichik va o'rta biznes subyektlari faoliyatiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Onlayn platformalar orqali tadbirkorlar o'z mahsulotlarini keng auditoriyaga taklif qilish imkoniyatiga ega bo'lib, bu esa savdo hajmining oshishiga xizmat qilmoqda. Bundan tashqari, elektron savdo marketing xarajatlarini kamaytirish va yangi mijozlarni jalb qilish imkonini yaratadi.

Shu bilan birga, elektron tijoratning rivojlanish darajasini rivojlangan davlatlar bilan solishtirganda ayrim farqlar mavjud. Masalan, AQSh, Xitoy yoki Yevropa davlatlarida elektron savdo umumiy chakana savdoning katta qismini tashkil etadi. O'zbekistonda esa bu ko'rsatkich hali nisbatan past bo'lib, kelajakda ushbu sohani rivojlantirish uchun katta imkoniyatlar mavjudligini ko'rsatadi. Elektron tijorat O'zbekiston iqtisodiyotining muhim yo'nalishlaridan biriga aylanib bormoqda. Mazkur sohani yanada rivojlantirish orqali savdo samaradorligini oshirish, yangi ish o'rinlari yaratish va iqtisodiy o'sishni ta'minlash mumkin.

Elektron tijorat O'zbekiston iqtisodiyotining muhim va istiqbolli yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar, internet infratuzilmasi hamda elektron to'lov tizimlarining rivojlanishi natijasida mamlakatda onlayn savdo hajmi tobora ortib bormoqda. Elektron tijorat savdo jarayonlarini soddalashtirish, vaqt va xarajatlarni kamaytirish hamda iste'molchilar uchun qulay xizmatlarni taqdim etish imkonini yaratmoqda.

Shuningdek, elektron tijorat kichik va o'rta biznes subyektlari uchun yangi bozor imkoniyatlarini ochib bermoqda hamda tadbirkorlik faoliyatining rivojlanishiga xizmat qilmoqda. Bu esa iqtisodiy faollikni oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Kelajakda elektron tijoratni yanada rivojlantirish uchun internet infratuzilmasini kengaytirish, logistika xizmatlarini takomillashtirish, elektron to'lov tizimlarining xavfsizligini oshirish hamda aholining raqamli savodxonligini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, davlat tomonidan ushbu sohani qo'llab-quvvatlash va zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etish orqali elektron tijoratning yanada barqaror rivojlanishiga erishish mumkin.²⁶

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son Farmoni "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risida.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risida".
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 31-avgustdagi qarori "Elektron tijoratni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida".
4. O'zbekiston Respublikasining "Elektron tijorat to'g'risida"gi Qonuni.

²⁵ www.stat.uz

²⁶ Qodirov A. "Elektron tijorat va raqamli marketing". – Toshkent, 2022.

5. Abdukarimov B. "Raqamli iqtisodiyot asoslari". – Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti, 2021.
6. Цой М., Камолов Д. ЗНАЧЕНИЕ И РОЛЬ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В ЭКОНОМИКЕ: МИРОВОЙ ОПЫТ И ПРАКТИКА УЗБЕКИСТАНА //Academic literature. – 2025. – Т. 1. – №. 1. – С. 1-105.
7. Салохитдинов Ш. Мамлакатимизда хизматлар соҳасининг ривожланиши ва таркибий ўзгаришлари таҳлили //Центральноазиатский журнал образования и инноваций. – 2023. – Т. 2. – №. 2. – С. 93-97.
8. Saloxitdinov S., Hayitboyeva M. EKOTURIZM VA YASHIL IQTISODIYOT: ATROF-MUHITNI ASRASHDA SAYYOHLIKNING ROLI": <https://doi.org/10.5281/zenodo.14597933>//International scientific and practical conference.–2024 //Т. – Т. 1. – №. 2. – С. 194-196.
9. Салохитдинов Ш. Ф., Ўғли Н. А. Д. ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ТАЪЛИМ ХИЗМАТЛАРИ СИФАТИ ОМИЛЛАРИНИ БАҲОЛАШ //Science and innovation. – 2024. – Т. 3. – №. Special Issue 18. – С. 983-987.
10. Салохитдинов Ш. ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ БИТИРУВЧИЛАРИНИНГ РАҚОБАТБАРДОШЛИГИ ВА СИФАТИНИ ОШИРИШГА ТАЪСИР КЎРСАТУВЧИ ОМИЛЛАР //Innovations in Science and Technologies. – 2024. – Т. 1. – С. 1.
11. Салохитдинов Ш. ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ БЎЙИЧА ОЛИЙ ТАЪЛИМ ХИЗМАТЛАРИ СИФАТИНИ БАҲОЛАШ ТИЗИМИНИНГ РИВОЖЛАНИШИГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР ТАҲЛИЛИ //Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil. – 2024. – Т. 2. – С. 1.
12. Салохитдинов Ш. ОЛИЙ ТАЪЛИМ ХИЗМАТЛАРИ СИФАТИНИ БАҲОЛАШ ТИЗИМИНИНГ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ МОҲИАТИ, МАЗМУНИ ВА НАЗАРИЙ ЁНДАШУВЛАР //МАЗМУНИ ВА НАЗАРИЙ ЁНДАШУВЛАР.–2023. – 2023.
13. Шерзод С. Ф. ПУЛ КРЕДИТ СИЁСАТИНИНГ ИНФЛЯЦИЯНИ ТАРТИБГА СОЛИШДАГИ АҲАМИЯТИНИ ОШИРИШ ЙЎЛЛАРИ //Integration of science, education and practice. scientific-methodical journal. – 2022. – Т. 3. – №. 2. – С. 81-87.
14. Saloxitdinov S. OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM XIZMATLARI SIFATINI OSHIRISHDA MUHIM OMILLARNI BAHOLASH //Scientific practical conference. – 2025. – Т. 1. – №. 1. – С. 99-102.
15. Бобаназарова Ж. Х., Салохитдинов Ш. Ф. Ў. ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА БОШҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ //Science and innovation. – 2023. – Т. 2. – №. Special Issue 5. – С. 303-306.
16. Po'latova R., Saloxitdinov S. ZOMIN TUMANIDAGI TURISTIK OB'EKTLARNING RENTABELLIK DARAJASI VA ULARNING HUDUDIY IQTISODIYOTGA TA'SIRI //Scientific practical conference. – 2025. – Т. 1. – №. 1. – С. 263-267.

17. Xolmo‘minova D., Saloxitdinov S. YASHIL OMBOR XO ‘JALIGI VA LOGISTIKA INFRATUZILMASI //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 170-172.
18. Saloxitdinov S., Zayniddinova L. JIZZAX VILOYATI HUDUDLARINING IQTISODIY O‘SISHINI BOSHQARISH MEKANIZMI VA STRATEGIYASI //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 52-56.
19. Saloxitdinov S., Murotjonova M. RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISHNING USTUVOR YO ‘NALISHLARI: JIZZAX VILOYATI MISOLIDA //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 26-29.
20. Saloxitdinov S. Oliy ta‘lim xizmatlari sifatini baholashning zamonaviy konsepsiyalari va innovatsion mexanizmlari: milliy va xalqaro tajribani taqqoslamali tahlil qilish asosida takomillashtirish yo ‘nalishlari //Academic literature. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 1-128.
21. Farxodovich S. S. INSON KAPITALINING RAQAMLI RIVOJLANISHINI BAHOLASH //Raqamli iqtisodiyot (Цифровая экономика). – 2024. – №. 6. – C. 36-45.
22. Farxodovich S. S. OLIY TA‘LIM MUASSASALARIDA TA‘LIM XIZMATLARI SIFATINING ASOSIY OMILLARINI BAHOLASH //Science and innovation. – 2024. – T. 3. – №. Special Issue 20. – C. 446-450.

UMUMTA‘LIM MAKTABLARIDA AMALIY PSIXOLOGNING HUQUQ VA MAJBURIYATLARI

Adhamova Shahnoza Anvar qizi, Izzatullayeva Zarina Elmurod qizi

Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali Amaliy psixologiya yo‘nalishi 4-bosqich 538-22-guruh talabalari

Sattorova Mahliyo

Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali assistenti

Annotatsiya. Ushbu ishda maktab amaliy psixologining ta‘lim muassasasidagi faoliyati, uning kasbiy huquqlari hamda majburiyatlari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Shuningdek, psixologning o‘quvchilar, ota-onalar va pedagoglar bilan hamkorlikdagi faoliyati, psixologik diagnostika, maslahat berish, profilaktika hamda rivojlantiruvchi ishlarni tashkil etishdagi vazifalari yoritilgan. Tadqiqot davomida maktab psixologining ta‘lim jarayonidagi o‘rni, mas‘uliyati hamda professional etikasi muhim omil sifatida ko‘rib chiqiladi. Mazkur mavzu ta‘lim tizimida psixologik xizmat samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: Maktab psixologi, amaliy psixolog, psixologik xizmat,